

Етапи на нервно-психично и физическо развитие при детето от 0 до 3 г.

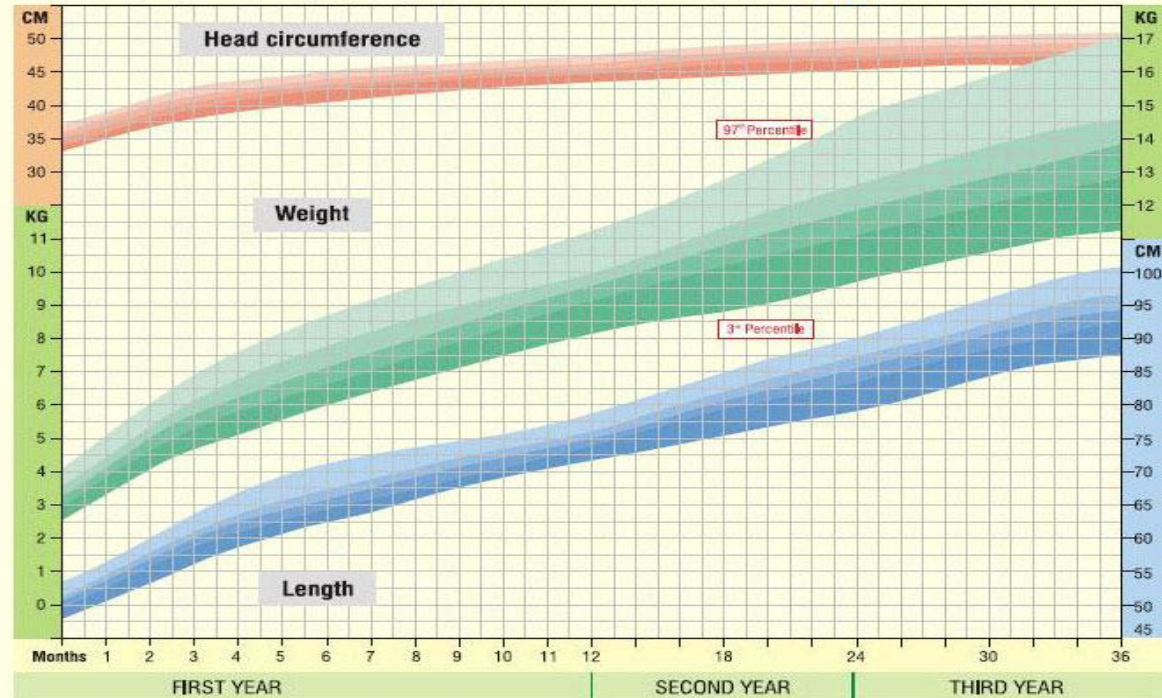
д-р Йордан Георгиев
МБАЛ “Национална кардиологична болница”
Puls.bg

Физическо развитие

Growth Record

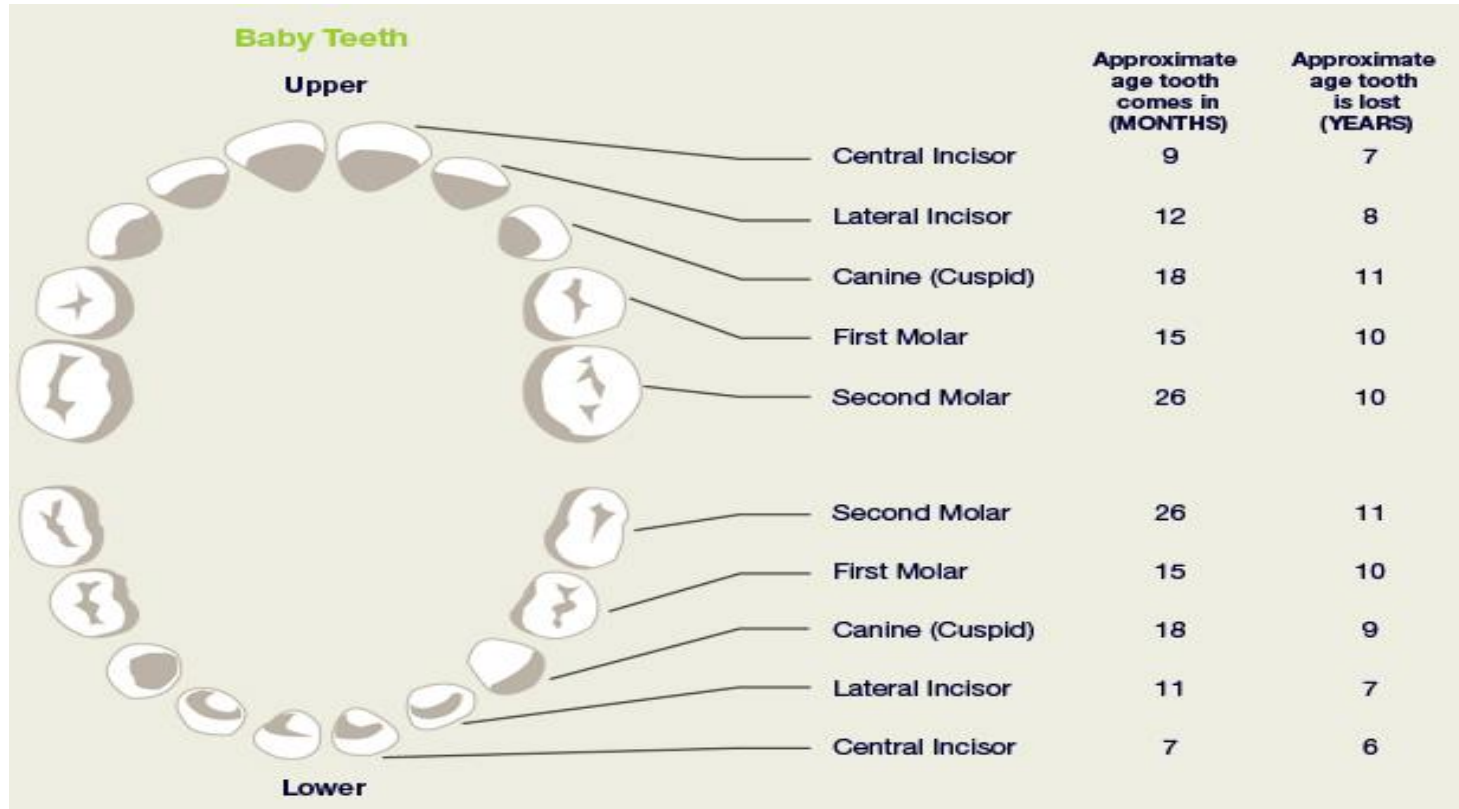
IAP Chart® on Length, weight and head circumference for **BOYS** from 0-36 months

© Copyright of Indian Academy of Pediatrics.
Redesigned by Agarwal KN, Agarwal DK, Bansal AK for the Indian Academy of Pediatrics, from Agarwal DK, Agarwal KN, Physical growth in Indian infant children (Birth-6 years), Indian Pediatr. 1984, 31: 377-413.

Centile Sequence from top: 97th, 75th, 50th, 25th, 3rd

Дентиция

Най-важните моменти

- На 5-месечна възраст – удвояване на теглото
- На 12-месечна възраст – утрояване на теглото
- На 4-годишна възраст – удвояване на ръста
- Никнене на зъби – 6-месечна до 3-годишна възраст

Първи месец

- Добър гълтателен и сукателен рефлекс
- Плаче силно
- Задържа глава за 3 секунди
- Издава кратки гърлени звуци
- Успокоява се, когато му говорят или го вземат на ръце

Трети месец

- Добър контрол на главата в положение по корем с опора на ръцете
- Посяга към играчка
- Следи движещи се предмети с очи
- Различен плач при болка, глад, дискомфорт
- Смее се с глас

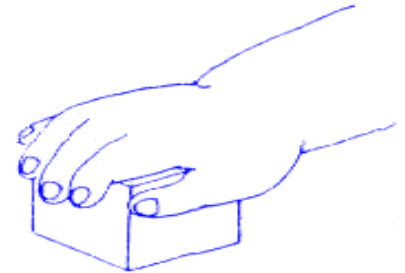
Шести месец

- Добър контрол на главата във всяка една позиция на тялото
- Обръщане от гръб по корем и обратно
- Пълзене назад
- Добра опора на краката

Шести месец

- Прехвърля играчка от едната в другата ръка
- Изговаря звуци и срички
- Изразяване на положителна и негативна емоция
- Страх от непознати

Девети месец

- Стабилен седеж без опора при добър контрол на главата
- Пълзене напред
- Изправя се, като се придържа за неподвижна опора
- Прави крачки с подкрепа

Девети месец

- Захват тип "ножица"
- Умишлено хвърляне на различни предмети
- Удря два предмета един в друг
- Произнася срички
- Разпознава познати и непознати, силно изразен "страх от изоставяне"

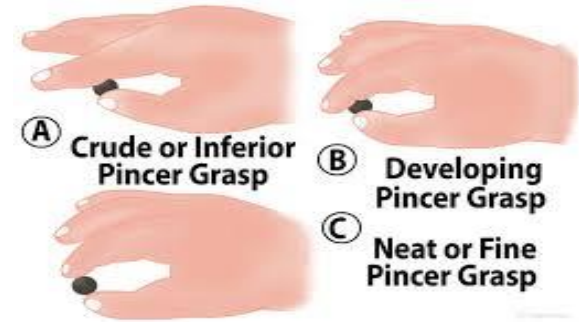
1 година

- Придвижване чрез пълзене, търкаляне, катерене, преобръщане
- Изправяне от седеж и придвижване по протежение на мебелите със смяна на краката.
- Добра координация на ръцете и краката.
- Самостоятелно прохождение 15-18 месечна възраст.

1 година

- Пинсетен захват
- Произнасяне на първите думи
- Силна връзка с майката

2 години

- Изправяне от клек
- Ходене на заден ход
- Изкачване по стълби
- Ритане на топка с двата крака
- Преминаване спокойно препятствия при ходене

2 години

- Построяване на кула от 4-8 кубчета, включване и изключване на копче.
- Изречения от две думи, речник от поне 20 думи, разпознаване на картинки.
- Разбиране на забрани и разрешения.
- Самостоятелна игра без присъствието на майката.

3 години

- Придвижване по всякакъв начин – скачане, тичане, качване и слизане по стълби.
- Самостоятелно хранене
- Самостоятелно държи молив, рисува затворена линия
- Построяване на изречения
- Помага при домакинската и градинска работа

Take home message...

- Всяко дете носи определен потенциал. Разгръщането му зависи от много фактори, най-важният от които е семейната среда.
- Редовното посещаване на детска консултация има ключово значение за ранното установяване на нарушенията в развитието и вземане на своевременни мерки.
- Всяко дете е уникален организъм със собствен темп на развитие, който може да не отговаря напълно на написаното в ръководствата за отглеждане на дете.

Благодаря за вниманието!

